

жихме, въ своитѣ докладни записки къмъ Азиатскій Департаментъ и къмъ Министра на Просвѣщеніето, княза Шахматовъ-Ширинскаго, въ какво бѣдствено положение ся намѣрватъ македонскитѣ българе въ Турция, до които рускитѣ благодѣяния не могатъ да дойдатъ, по причина на мѣстната отдалеченостъ, и че жителитѣ ограбватъ се и убиватъ се отъ проходящитѣ войници и необузданитѣ албанци“...

По-нататѣкъ, като говори за събитията прѣзъ 1852 г. за прѣстояването си въ Прага, дѣто оставилъ да се печататъ неговѣ трудове, като напр. книгата *Приѣтелскоѣ писмо отъ българина къ гръкоу* и др., Натанаилъ продължава : „Като наредихъ всичко това, взехъ на заемъ 20 фиоринта отъ Ив. Т. Шоповъ (въ Прага) и тръгнахъ за Виена, гдѣто ме чакаше К. Д. Петковичъ... Съ Петковича и Цанкова ся съгласихме, щото азъ да тръгна прѣзъ Влашко, Молдавско, Бассарабия и Одесса, Петковичъ — прѣзъ Венеция и Гръчко (Атина), а Цанковъ — по Дунава, съ типография и да издаваме, за пръвъ пѣтъ вѣстникъ „Матица Българска“ и годишнѣй календаръ... Съ Петковича наедно потеглихме къмъ Пеща, гдѣто се повидохме съ македонскитѣ търговци... На 18 юлій пристигнахме въ Карловецъ... Отъ тамъ вече съ редъ начнахме да обхождаме двадесетѣтъ манастири на Фрушката гора... Като разгледахме интереснитѣ по-стари рѣкописи... прѣзъ Землинъ дойдохме въ Бѣлградъ сръбскій... На 5-ий августъ се върнахме въ Землинъ, а на 6-ий... Константинъ Димитриевичъ Петковичъ го изпроводи на парахода да посѣти тогава съживявающия се Загребъ и прѣзъ Венеция, да отиде въ Гръчко (Атина), каквото се каза по-горѣ, за да види и разузнае що говорятъ и мислятъ гърцитѣ въобще за българитѣ, слѣдъ което да се срѣцнемъ въ Цариградъ. Азъ пъкъ тръгнахъ по Дунавъ за Влашко... На 15 февруарій (1853 г.) тръгнахъ за Одесса. ... Отъ Одесса съ събраната въ Петербургъ библиотека и покупени въ Одесса църковна утваръ и други нѣща, пристигнахъ въ Цариградъ, въ това сѣщото врѣме, когато извънредниятъ руски посланикъ князь Меншиковъ бѣше готовъ вече да объяви война на Турция. Тукъ бѣха пристигнали вече и Петковичъ и Цанковъ... Но, както казахъ, войната бѣ вече на избухване; вслѣдствие на това, нашето намѣрение за отваряне на печатница и издаване на вѣстникъ се осуети и всѣки трѣбваше да отиде на прѣдзначението си: Петковичъ